

Tallerkenvendere

Regeringen har åbenlyst hånderet den færøske banksag på så klodset vis, at alle og enhver på Færøerne og i Danmark har et til at tro, at noget er fordækt og skal forblive skjult.

Færingerne er nu så sure, at statsminister Poul Nyrup Rasmussen i går stak halen mellem benene og meldte fra til den Færø-rejse, som skulle starte 8. maj. Han tør ikke være brændpunkt i demonstrationer med klipfisk og saltsild – muligvis også som følge af de trusler, som Jyllands-Posten i dag kan fortælle om.

Færingerne surhed er begrundet. De mener sig snydt for 1,2 mia. kr. ved bankfusionen, taget ved næsen af danske myndigheder, som besnakkede efter tvang færøske politikere til »handelen«.

Hvordan det gik til, vil de – og vi i Danmark – gerne vide. Færingerne vil drage deres egne politikere og danske med til ansvar for misgreb. Dette ønske deles i Danmark.

Men det må vi ikke for Poul Nyrup Rasmussens regering og hans konservative støtteparti. Begge parter har

slået nogle besynderlige volter, sådan som kun politikere med noget i klemme kan gøre det.

Først var de enige om, at færingerne skulle have den dommerundersøgelse, de bad om, så blev det til en trussel om ingen ting og omsider til forslag til særlov om undersøgelse af den færøske banksag.

Forslaget med tilhørende bemærkninger er en forunderlig affære. Det kan godt være, at det giver mulighed for at opklare den færøske banksag, men gennem alle de mange ord – opfundet til lejligheden af jurister – om at sikre retssikkerheden viser sig en modgående hensigt: Offentligheden skal holdes i uvidenhedens stramme snor.

Undersøgelsen skal foregå skriftligt, kun undtagelsesvist muntligt og da for lukkede døre. Kun »kommissionsdomstolens« beretning skal offentliggøres.

Formentlig dog først efter passende forsinkelse og passende politisk tilhøveling. Modellen findes i Den Parlamentariske Kommissions beretning. Den undersøgelse drejede sig også om politikeransvar. Alle viste sig hvide som påskelam.

Jyllands-Posten indeholdt mandag et ejendommeligt skrift af den tidligere konservative minister Anne Birgitte Lundholt.

Heri roser hun lovforslaget, men hun fortier ganske, at hendes parti – efter først kraftigt at have støttet færingerne ønske om en åben dommerundersøgelse efter retsplejelovens regler – drejede på en tallerken og gik ind for forhaling og en lukkethed, som ikke gavner den retssikkerhed, hun nu påstår sig som motiv.

Hun vil, siger hun, have kendsgerninger. Men hun vil ikke lade andre kende dem. Nobelt.

»Der bliver mere glæde i himlen over en synder, der omvender sig, end over 99 retfærdige, der ikke har omvendelse behov«. Men himlen glæder sig over Anne Birgitte Lundholts omvendelse til retfærdighed? Andre ser ingen grund til det.

JYLLANDS-POSTEN

Regeringen er medskyldig

Af Kirsten Jacobsen, folketingsmedlem for Fremskridtspartiet

Det færøske Lagting har énstemmigt vedtaget at bede den danske regering iværksætte en dommerundersøgelse af alle forhold, der førte til aktieombytningen i de to færøske banker, men desværre siger regeringen – godt hjulpet af de konservative – fortsat nej hertil.

Det er ikke kun til skade for regeringens renommé, men også udtryk for, at man vil blæse færingerne en lang march. Kendsgerningen er nemlig, at færingerne nu skal til at betale én til halvdelen mia. kr., for at Den Danske Bank kunne slippe billigt af med sin færøske datterbank.

Schlüter sov i 10 år

Den ekstra regning, der på denne måde er størst af på færingerne, svarer overført til danske forhold til en ekstra udlandsgæld for Danmark på ikke under 100 mia. kr.

Men kan spørge sig selv, hvordan dette kunne gå til. Tidligere statsminister Poul Schlüter sov i 10 år. Da han endelig vågnede op og så hvilket økonomisk morads færingerne havde bragt sig selv i, besluttede man sig til at tryne færingerne. Det skete ved, at den smarte Danske Bank trak rundt i manegen med nogle mindre smarte embedsmænd i den såkaldte færøgruppe.

Der var tale om en politisk beslutning, og planen blev lagt helt tilbage i oktober 1992. Det viser både dokumenter, det er lykkedes Folketinget at komme i besiddelse af, men i langt højere grad de dokumenter, Jyllands-Posten i den senere tid har afsløret. Det er ikke småting, vi på denne måde har fået indblik i.

Det fremgår også af aftalen mellem den danske regering og det færøske landsstyre af 6. oktober 1992, og den efterfølgende tillægsaftale af 1. februar 1993. Ordet bank er nemlig ikke nævnt i ental, men i flertal – altså banker.

Det må man tage som udtryk for, at man helt til-bage til den 6. oktober 1992 har været parat til at hælde offentlige penge i begge de færøske banker.

Disse politiske planer var formentlig kun kendt af en lille indviet kreds. Men de blev blæst op og iværksat af den nye regering under ledelse af statsminister Poul Nyrup Rasmussen, der jo kom til magten på et slogan om en ny politisk moral.

Man kan spørge sig selv, om det var en fejl, der skete, eller om det var en bevidst handling. Havde regeringen kendt sin besøgestid da den tiltrådte, kunne man have sikret, at den plan, der blev lagt i oktober 1992 ikke var blevet til andet end en umoralsk plan, der skulle tilgodese Den Danske Bank på færingeres bekostning.

Derfor er den nuværende regering medskyldig, hvilket er angribeligt. Men det er endnu mere angribeligt, at regeringen ikke siden har bestilt andet end at vælge fortællens vej.

Forretning eller politik?

I et samråd i Folketinget den 2. april 1993 sagde statsministeren, at der var tale om en forretningsmæssig disposition. Denne udtalelse står i skærende kontrast til udtalelser fra tidligere nationalbankdirektør Richard Mikkelsen, der også er formand for Finansieringsfonden af 1992. Han siger, at det er hans opfattelse, at der var tale om en politisk aftale, som regeringen ønskede på plads i en fart, og derfor pressede man på.

Begge dele kan ikke være rigtigt, og derfor har jeg nu indkaldt statsministeren til et samråd, så vi kan få opklaret, hvem der taler sandt.

Denne sag skal ikke trækkes i langdrag længere på grund af regeringens og de konservatives hemmelighedskræmmeri. Færingerne har krav på en dommerundersøgelse – kun en sådan vil klarlægge hele sagsforløbet. Alt andet vil være lappeløsninger og udenomsnak.

Vi ønsker kendsgerninger

Det Konservative Folkeparti har ikke noget at skjule i Færø-sagen, skriver Anne Birgitte Lundholt i en kommentar til en leder i Jyllands-Posten onsdag. Retssikkerheden skal ikke på udval.

Morgenavisen Jyllands-Postens lederartikel 26/4 (»Ikke betryggende«) kræver en kommentar, idet den indeholdt en række løse og fejlagtige påstande om Færø-sagen.

Af lederen fremgår det, at Det Konservative Folkeparti nærmest ikke skulle ønske nogen undersøgelse af sagen. At vi skulle have noget at skjule. At det lovforslag – om en uvidelig undersøgelse – som ligger til behandling i Folketinget, ikke er retssikkerhedsmæssigt tilfredsstillende.

Lederskribenten har åbenbart en meget kort hukommelse. Jeg erindrer tidligere lederartikler – i forbindelse med bl.a. Tamilsagen – hvor Jyllands-Posten har slået til lyd for, at man ikke skulle misbruge domstolene til at undersøge politiske sager.

Afgørende argument

I 1993 var Folketinget enig om, at det var slut med dommerundersøgelsen. En stigende utilfredshed og utryghed omkring retssikkerheden for de involverede var et afgørende argument. Og den endelige beslutning blev truffet, da højesteretspræsident påpegede de samme betænkeligheder i et brev til Folketinget.

Desværre har vi endnu ikke fået resultatet af det udvalgsarbejde, der skulle finde afløseren for dommerundersøgelsen. Men det får ikke Det Konservative Folkeparti til at skifte mening.

Det Konservative Folkeparti ønsker ikke at sætte retssikkerheden på udval. Og vi står ved en beslutning, der blev truffet den gang.

Men det betyder ikke, at vi ikke også ønsker en undersøgelse af Færø-sagen.

Det var årsagen til, at Det Konservative Folkeparti al-

lerede i marts fremlagde et forslag til løsning. Vi ønskede ikke, at sagen skulle gå i hårdknude. Vi ønskede ikke, at myterne fortsat skulle florere.

Det lovforslag, regeringen nu har fremlagt, ligger meget tæt op ad den konservative model.

Den foreslåede model imødekommer Færøerne på en lang række punkter og er på nogle punkter endnu bedre end en dommerundersøgelse. De færøske krav om uvidelighed, adgang til alle oplysninger og til mundtlig afhøring er imødekommet.

Retssikkerheden i top

Set fra vor side er det vigtigt, at retssikkerheden er i top. Med forslaget fjerner vi de usikkerheder, der gjorde dommerundersøgelser stærkt betænkelige.

Nu er det så op til færingerne at gennemføre de nødvendige beslutninger, så undersøgelsen kan komme i gang hurtigst muligt.

Uanset hvilke metoder, medierne og andre politikere anvender, så lader vi os fra konservativ side ikke diktere af udokumenterede påstande, løse rygter og fejlagtige myter. Vi ser derimod gerne på alle kendsgerninger.

Vi ønsker ikke at krænke den danske retssikkerhed ved flere standretter i form af dommerundersøgelser. Det står vi fast på. Og indtil Folketinget finder en anden model for undersøgelse af den type sager, så er vi tilfredse med et forslag som det fremlagte.

Det er de reelle facts i Færø-sagen. Og det er de facts, der også blev fremført i Folketinget under debatten tirsdag. Synd, at lederskribenten tilsyneladende ikke lyttede hertil.